

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд за придобиване на образователната и научната степен „доктор“ по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки, област на висше образование
3. Социални, стопански и правни науки

Автор на дисертационния труд: Теодора Кирилова Христова, редовен докторант в катедра „Връзки с обществеността“, Правно-исторически факултет, Югозападен университет „Неофит Рилски“

Тема на дисертационния труд:

Културната идентичност, отразена в регионалната преса (в. „Струма“ и в. „Вяра“)

от проф. д.н.(о.с.е.) Анна Чолева-Димитрова,
Институт за български език при Българската академия на науките;
Катедра „Връзки с обществеността“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“

Дисертантката Теодора Кирилова Христова е родена на 10 април 1987 г. в гр. Благоевград. От 2006 г. тя е студентка в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград, където следва „Английска филология“ и през 2010 г. завършва обучението си със степен бакалавър по тази специалност. В периода 2010-2012 г. тя завършва магистратура по специалността „Връзки с обществеността в бизнеса“ в същия университет.

От 2015 г. до момента г-жа Христова е асистент в катедра „Връзки с обществеността“ на Правно-историческия факултет при ЮЗУ, води упражнения по дисциплините: Теория и практика на текста, Английски език, Манипулативни езикови стратегии, Основи на връзките с обществеността. От 2015 г. и досега тя е преподавател по английски език във Второ основно училище „Димитър Благоев“, Благоевград. През 2022 г. е участвала в образователни програми по Erasmus+ на тема: „We are all special“, Атина; „Preventing and Intervening in (Cyber) bullying“, Валенсия.

От представените документи се установява, че са изпълнени минималните национални изисквания за образователната и научната степен „доктор“ на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Дисертационният труд „Културната идентичност, отразена в регионалната преса (в. „Струма“ и в. „Вяра“)“ е с обем от 203 страници и включва увод, три глави, заключение, библиография (135 заглавия) и приложения.

Предмет на дисертационното изследване са текстове от регионалните ежедневници – в. „Струма“ и в. „Вяра“. Включват се, освен най-често споменаваните културни събития, и специално изследване на антропонимията в Благоевград през 2016 г., както и на фестивала „Франкофоли“. Дисертантката си поставя за основна цел да анализира „лексиката на текстовете, които представят най-ярките проявления на културата на местните жители като тяхна уникална характеристика за съхранена традиция...“.

За осъществяването на тази цел тя формулира десет задачи. Някои от тях са: Да се очертае ролята на медиите като посредник при формиране на културната идентичност; Да се проследи с какви езикови средства регионалните ежедневници в. „Струма“ и в. „Вяра“ разкриват културната идентичност; Да се сравни честотната употреба на ключовите думи в двата ежедневника; Да се определи произходът и значението на думите, включени в изследването; Да се изследват съвременните антропоними в Благоевград; Да се проведе анкетно допитване, свързано със значими за Благоевград и региона културни събития.

В **първа глава** авторката изяснява понятията *култура* и *идентичност*. Разгледани са по-подробно елементите на културата и моделите, свързани с нейните проявления и измерения. Подобавашо внимание е обърнато и на един основен въпрос, засягащ темата на дисертацията – идентичността. Направени са и важни изводи: „Културната идентичност включва винаги историческа перспектива, тъй като се формира чрез предаването на ценности от поколение на поколение. Локалната идентичност е продукт на емоционалните връзки с родното място, а регионалната се отнася до по-широки територии, с които отделните индивиди могат да свържат своя родов произход“.

Втора глава разглежда ролята на медиите (в частност пресата) в обществото. Направена е обща характеристика на вестниците в Югозападна България. Изтъкнато е значението на регионалните медии, които стоят значително по-близо до гражданите, търсят динамиката на процесите в региона и „предлагат по-детайлизирана информация, сегментирана и структурирана според специфичните интереси на малките общности“.

В **трета глава** Христова е поместила изследването си върху текстовете от местната преса. Тук авторката ни запознава подробно и с използваните методи на емпиричното проучване, чиято основна цел е да разкрие доколко печатът, в лицето на регионалните ежедневници – вестник „Струма“ и вестник „Вяра“, отразява културната идентичност на населението в Пиринския край. Основният акцент е насочен към анализ на лексиката на текстовете. Христова е обосновала добре обема и обхвата на изследвания материал, както и неговите темпорални граници.

В тази част от труда се анализират в лексикално отношение всички текстове, които отговарят на посочените от дисертантката индикатори за подбор на единици за анализ: Събития, които отразяват традиция или ритуал: разглеждат се ритуалите *курбан* и *сватба* и празникът *Сурва*; Събития, свързани с изкуството: изложбите и фестивалът „Франкофоли“. Трябва да бъде приветствана авторката, че е провела и социоантропонимно изследване за 2016 г. в Благоевград. Всеизвестен факт е, че личните имена са важни знаци за културната и националната идентичност и значима част от лексикалното богатство на езика. Христова е организираща много добре емпиричния материал, изготвяйки многобройни фигури, графики и таблици, които ѝ позволяват да направи своите обобщения за съхранения език (в частност неговата лексика) в народните обичаи, празници и др. събития като неотменна част от неговата култура.

Дисертационният труд завършва със **Заклучение**, в което са поместени най-важните резултати от проведеното интердисциплинарно изследване. Потвърдена е основната теза, свързана с твърдението, че медиите поддържат културната идентичност като специфичен образ чрез дискурса на регионално ниво.

„В дисертационния труд са поставени въпроси за културните ориентири на обществото от един регион, а едновременно с това се разкриват и перспективите на гражданите, съхранили и до ден днешен своите традиции, език, обичаи, но същевременно отворени за света с неговите предизвикателства и глобалната му същност.“

Трудът има подчертан приносен характер. Изключително важни са анализите, систематизирани в графики/фигури и таблици, които ясно очертават приликите и разликите при употребите на отделните лексеми в текстовете на регионалната преса. Анализирани от авторката прилики и различия са интересни и с голямо значение както за установяването на културната идентичност в региона, така и за бъдещи изследвания. Приемам за действителни всички посочени от Христова приноси в труда. Трябва да се открият два от тях:

- По своята същност и използвани различни методи на изследване трудът е интердисциплинарен. С този научно-изследователски поход се цели да се очертае една по-цялостна картина на културната идентичност.
- Резултатите от изследването ще имат значение и за следващи научни и по-комплексни изследвания както в сферата на комуникациите, така и за науки като езикознанието, лексикологията, ономастиката, културологията, етнографията и др.

Авторефератът включва всички важни моменти на изследването, изготвен е съобразно изискванията – поместени са приносните моменти, литературата и

направените публикации по темата на дисертацията. По темата на дисертацията Христова представя три публикации.

Трудът отговаря на законовите изисквания, тъй като съдържа „научни или научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в науката, и показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания“. Дисертационният труд е преминал през Програма антиплагиат.

Въз основа на изнесените тук данни, свързани с представената дисертация и отчитайки нейните достойнства, подчертавайки нейните несъмнени приноси на един оригинален, съвременен, интердисциплинарен труд, смятам убедено, че на **Теодора Кирилова Христова** може да се присъди образователната и научна степен „доктор“ в областта на висшето образование по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки.

03.07.2023 г.

Подпис: